

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hođi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 16 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglašne primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Trgovinske pogodbe.

Avstrija bo sklenila letos nove trgovinske pogodbe z naslednjimi državami: z Nemčijo, Rusijo, Srbijo, Italijo, Švico in Belgijo. Kdor vzame kak časnik v roke, bo čital, da se o novih trgovinskih pogodbah sodi samo z obrtniškega in trgovskega stališča, ali so nam ugodne ali ne, a kmečko stališče se ne jemlje v poštev ali pa le samo postranski. Ali so morda trgovinske pogodbe za kmeta brez pomena? Ne. Ampak kmet se premalo briga za te zadeve, zato se tudi njegov stan v trgovinski politiki premalo upošteva.

Slovenski kmetje so se zadnja leta brigali glede trgovinske politike samo za carino na italijanska vina ter zahtevali nje povišanje. In v tem so dosegli tudi lep uspeh! V vladnem predlogu za novo trgovinsko pogodbo z Italijo je povišana cena na 60 K za meterski cent, dočim je značala doslej samo 7 K 62 h. S tem bo našim vinom omogočeno zopet tekmovali z italijanskimi vini. Za naše kraje je ugodna tudi določba, da se smejo les in žagini izdelki brez carine uvažati v Italijo. Neugodno pa je, da se bo odslej moralo od vsakega konja, ki se proda v Italijo, 25 oziroma 40 lir (1 lira = 95 $\frac{1}{4}$ h) carine plačati, doslej pa so bili konji prosti carine. Italija hoče namreč povzdigniti svojo konjerejo, za to zabranjuje uvez tujih konjev s carino.

Švica izvaž v Avstrijo izmed poljedelskih pridelkov sir, mleko, govedo, kože, izmed avstrijskih kmečkih pridelkov pa se uvažajo v Švico vino, les, žito in moka. Švicarska in naša vlada se še nista mogli zjediniti zaradi nekaterih točk in za to tudi o tej pogodbi še ne moremo natančneje soditi.

O trgovinskih pogodbah z Nemčijo, Rusijo in Srbijo pa smo že itak parkrat razpravljali v našem listu ter branili kmečko stališče. Proti Srbiji se moramo zavarovati zaradi uvoza živine, proti Rusiji zaradi uvoza različnih žitnih vrst in perutnine, najnevarnejša pa nam je s svojim uvozom Nemčija, ki lahko škoduje kmetu skoro z uvozom vsakega pridelka. Toda boj proti Nemčiji je najhujši, ker naša vlada in nemški poslanci v državnem zboru radi pozabijo domačega kmeta, če le morejo Nemčiji storiti kako uslogo. In to se ne bo prej spremenilo, dokler v Avstriji ne bo na krmilu pravična slovaška vlada.

Kmalu pridejo vse trgovinske pogodbe v državni zbor in mi bomo našim kmečkim čitateljem natančno in vestno poročali, kako so slovenski poslanci varovali v tem oziru kmečke koristi.

Politični ogled.

Državni zbor. Se le v petek dne 23. febr. predloži vlada državni zbornici svoj predlog o volilni pravici. Toda razpravljalo se ne bo o njem takoj, ampak šele v sredini marca.

Ogrski državni zbor je bil dne 19. t. m. razpuščen, ker je večina državnega zbora želela samostojno Ogrsko, naš cesar pa v to ni privolil. Bilo se je bati, da se večina ne bo hotela razpustiti in bo dalje zborovala, zato je bilo pripravljeno vojaštvo. Toda Mažari niso imeli korajže, zbal so se bajonetov in se udali.

Branite kmeta! Namestništvo naše je že parkrat opozorilo spodnještajerska glavarstva, da se mleko prodaja po litrih. Toda gospodje po naših glavarstvih skrbijo pač za lov, lepe konje in zabavo, za kmete pa ne, za to se v tem oziru tudi nič ni ukrenilo. Poslanci, branite vsaj vi kmeta!

Železnična podjetja proti kmetu. V poljedelskem ministristvu so bila pogajanja, da železnice dovolijo v krajih, kjer je vsled kake bodi nesreče nastalo pomanjkanje, znižane vožne cene. Železnična podjetja so zahtevo odklonile.

Kmečki stan na Nemškem. Pri nas vlada komaj da pozna kmečki stan, na Nemškem pa ga v zadnjem času visoko čisla. Dne 8. febr. je imel državni kancelar Bilov plameneč govor za kmečki stan: „Smatram za najvažnejšo vladino nalogo, da varujemo in pospešujemo nemški kmečki stan, ne samo iz gospodarskih ampak tudi državno političnih razlogov. (Dobro!) Zakaj se bori socialna demokracija najrajši ravno proti kmečkemu stanu in njegovim težnjam? ... Ker boče posest kmečkega stanu uničiti! Potem se le se bo kmečki stan postavil ob stran socialdemokracije. Tem bolj je torej dolžnost vlade in državnega zbora, da varuje kmečki stan kot najtrdnjšo podlago vladarskih držav in da ga brani propada (Pritrjevanje.) To dolžnost bom jaz tudi izpolnjeval, dokler bom stal na čelu vlade.“ (Burni dobro-klici.) Take besede se iz ust naših ministrov ne slišijo, pri nas se hoče kmečki stan rešiti le s ponemčevanjem. Kratkovidna vlada!

Pek Ornig — strokovnjak v živinoreji.

Ker je pek Ornig, ki je v najnovejšem času tudi načelnik okrajnega zastopa, zelo skrben (!) za svoj okraj in ima, kakor Girstmajerjev Francelj v Mariboru, mnogo prostega časa, se je začel pečati z živinorejo. Pri svojem delovanju za povzdigo živinoreje pa se hoče najbrže ravnati po določenih zakona z dne 17. aprila 1896 dež. zak. in uk. l. št. 41. za vojvodino Štajersko.

§ 2. tega zakona se glasi (kakor jo je najti dobesedno v dež. zakoniku, seveda v imenitni slovenščini): „Delokrog okrajnih zastopov. V ob-

LISTEK.

Vrl slovenski kmet.

(V spomin + Antonu Korenjaku.)

Umril je 6. febr. mož, kateri si je v resnici zaslužil slovensko ime Korenjak. Rojen je bil l. 1833. kot sin Martina, katerega smo stoprav pred 3 tedni pokopali. Dovršivši takrat 2 razredno pod spretnim vodstvom Vučnika stoječo domačo šolo, bi bil kaj rad Tonček študiral, a oče se ni dal pregovoriti — pridržal je sina doma, da mu je pomagal pri obširnem gospodarstvu. Večkrat ga je poslal s konji na vožnjo. Bilo je namreč še jako v navadi, da so vozili vino od tod naravnost na Koroško, v Gradec in drugod okoli. To so bili za ukaželjnega mladenciča najlepši časi in vedno je rad pripovedoval o svojih „rajžah“. Kot vojak je služboval pri lovcih v Trbižu, v Dunaj. Novem mestu in nekoliko časa tudi na Dunaju. Bil je vodnik. Vrnivši se domu, se je izučil mesarije ter si izposloval krčmarsko obrt. Poleg tega je pridno posredoval pri prodaji tukajšnjega vinskega pridelka in kupei iz raznih krajev so najraje pri Tončku prenočevali.

Kmalu so spoznali domačini njegove zmožnosti in so ga volili v občinski odbor in kot občinski predstojnik, kakor tudi kot ud okrajnega zastopa je bil neutrudljiv. Zavidali so ga njegovih uspehov in večkrat tudi sovražili, a njegova zavednost in spreten jezik sta mu pomagala, da je vedno razumel si okolico pridobiti. Nikakor ni pozabil, da je Slovenec, in slabo jo je pri njem skupil, kdor bi se bil pre-

drznil v njegovi navzočnosti zabavljati o našem narodu. Vrhutega se je čutil tudi Haložana skoz in skoz in če se je kdo s slednjimi norčeval, ga je pošteno oštel. Bil je mož na svojem mestu. S čim se je od svojih sovrstnikov odlikoval, je bilo njegovo stremljenje za napredek. Šestrazrednica, kmetijski tečaj, tamburaško društvo, podporno društvo, pletarska šola, šolarska kuhinja, vinaki sejem so naprave, s katerimi se Barbara odlikuje od sosednih krajev, in Korenjak je pri vseh teh bodisi kot obč. predstojnik, bodisi kot zasebnik z dejanjem in besedo sodeloval, oziroma je pospeševal.

Vsak, ki ga je poznal — in znavec ni imel malo — bo pritrđil, če rečem, da je Barbara zgubila s Korenjakom svojega vodjo. Napisal bi lahko celo knjigo o rajnem Tončku, a roka mi je preokorna. Naj toraj zadostuje! Blag mu spomin!

—c.

Za križ in svobodo zlato!

Balkanska povest. Spisal I. V. Starogorski.

(Dalje.)

Ko se je nekoliko umiril, je dal poklicati Gliša.

„Kako se držeš, pes nevercev, da me vodiš v tako past? Zaslužiš, da te pretepem!“

„Ti si gospod, jaz suženj, effendi,“ reče mirno Glišo in prekriža roke na prsih. „Ali poslušaj me prej!“

„Govori, sicer ti dam odrezati pasjo glavo!“

„Zapoveduješ, jaz govorim ... Sam ti, o beg, si kriv, da se je zgodilo tako. Kot moder vojniki

bi moral vedeti, da si raja ne bo pustila odvesti kar tako, kogar se zljubi tvojemu slugi. Vrh tega je bila nevesta Žarka, nič manj hrabrega vstaša od Slaviče!“

„Idi k besu s Slavišom! — Kaj hočeš s tem povedati?“

„Če bi ti dospel sem prej ali vsaj o pravem času, bi vsega tega ne bilo in Slaviša bi bil morebiti že v tvojih rokah. Izključno je le to, ako je dospel Holuban prezgodaj sem, ne pade krivda na te. Potem je kriv on sam!“

Glišo je umolknil in predrzno zrl bega.

„Trupla so že začeli žreti volkovi,“ pripomni beg. „Iz tega se vidi, da je prišel prezgodaj in ni bil dovolj oprezen. Alah ga je kaznoval zato!“

Glišo je govoril zelo predrzno. Čudno, da se beg ni razrdil. Po kratkem molku de:

„Da, prav govoriš, ne tajim! Zato te tudi ne zadene moja jeza, kar brez dvojbe zaslužiš!“

„Ti zapoveš, effendi!“ se prikloni Glišo.

„Je še daleč do vstaškega gnezda?“ vpraša beg.

„Še daleč! Naredili smo ovinek in se še potem zamudili pri gorečih kočah. Tvoji ljudje so imeli posla s prebivalci. Ako bi šli naravnost, pridemo kmalu. Ali mi moramo po skrivni poti!“

„Haha!“ se je zakrohotal beg. Nato je djal, kakor sam pri sebi: „Vendar si želim, da bi bili vstaši v mojih rokah!“

„Vsi si želimo, effendi! In Alah ti jih gotovo pripelje, ker si tako dober!“

„Ako mi dodeli to srečo in slavo, da vničim to pošast v mojem okrožju, idem na grob velikega preroka. Slava bi šla po celi Stari Šbiji, Albaniji

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.

segu posameznih okolišev okrajnih zastopstev je povzdiga govedoreje skrb okrajnega zastopa. V to svrhu ima ostati okrajni zastop po svojem odboru v vednej zvezi z deželnim odborom, z živinoglednim navodom (komisijo), s kmetijskimi podružnicami svojega okraja in kjer je to uspešno, s politično državno oblastjo, ter uporabljati, oziroma skleniti in izvrševati vse tiste navedbe, katere so prikladne, da pospešujejo rejo goveje živine v okraju.

§ 3. pa takole: „Posebne dolžnosti istih. S tem zakonom se odkazuje posebno okrajnemu zastopu: a) da nadzoruje nastavljanje pripravnih plemenskih bikov po občinah okraja in njih uporabo, kakor tudi, da podpira p. litično državno oblast in občine pri izvrševanju predpisov o kugi; b) da pospešuje in podpira nasad in setev rastlin za klogo, kakor tudi, da pospešuje naprave, po katerih je možno napajati travnike in odvajati vodo; c) da pospešujejo umno ravnanje z živino in gojenje iste, ter izpodbujajo živinorejce k primernej reji goveje živine; d) da povzbujajo navedbe, katere bi vteguile pospeševati razpečavo goveje živine ter po ujej pridobljenih pridelkov, konečno, e) da pospešuje planinsko kmetovanje, (planšarstvo) sploh, osobito pa s tem, da osnuje in podpira sirotkarske zadrage.“

Na predlog in prizadevanje peka Orniga je sklenil okrajni zastop ptujski dne 19. decembra 1905, da dovoli 20.000 K za nakup bikov — plemenjakov pingavskega plemena.

Čeravno je marijadvorsk pleme na Spod. Štajerskem že od nekdanj domače plemi; čeravno ta pasma najboljšo uspeva pri nas izmed vseh plemen; dasi so se izrekli vsi drugi znani strokovnjaki v živinoreji, — bodisi Nemci, bodisi Slovenci — kar jih imamo na Štajerskem za to, da se naj pri nas na Spodnjem Štajerskem redi marijadvorsk pleme; dasi je g. Washietl, ravnatelj kmetijske šole v Celovcu, lani dokazal v uradnem glasilu naše kmetijske družbe, da je marijadvorsk pleme daleč bolj hasnovito kakor pingavsko; čeravno naš kmet ne mara pingavskega goveda, ker ve, da to pleme ni za naše kraje — vključ vsemu temu je strokovnjak v živinoreji pek Ornig sklenil uvesti v ptujskem okraju pingavsko pleme, kakor njega bratec Girstmajerjev Francelj v Mariboru.

Pek Ornig! Le delaj poskuse z denarjem naših kmetov, saj imajo denar in ti pri temu nič ne izgubiš. Kaj za to, če morajo slovenski kmetje krvaveti za 20.000 K, da si le pek Ornig prežene dolg čas. Že iz same hvaležnosti za to, da si v prvi seji okrajnega zastopa zvali doklade za 10%, da nadalje skrbiš pač za ceste do vinogradov meščanov, medtem ko kmetje po drugih okrajnih cestah vozimo do osij po blatu, ti moramo dovoliti 20.000 K za poskuse.

Pa še kakšne bike kupuje pek Ornig! Pri licenciranju bikov se lani komisija kratkoma ni mogla odločiti, kateremu biku bi prisodila prvo nagrado. Pek Ornig pa seveda vse boljše ve. On je rekel, da je bik temboljši plemenjak, čim večji ima vamp (Hängebauch) in čim daljše nosi parklje. Obžalujemo le slavno komisijo, da jo je spravil strokovnjak v govedoreji pek Ornig v takšne škrpice.

in Makedoniji, povsod, kjer časte preroka in njegov koran. In, da sem paša, doprinesem še slavnije čine.“

Nato se je jel srditi.

„Psi si upajo vstati čez svoje gospodarje in pobijati ljudstvo preroka?! Pokažem vam! Zmanem te bese, kakor orehe, tega Slavišo pa poklonim živega sultanu — Zgubi se!“ je zavpil nad Glišo.

Glišo se je priklonil in odšel od bega. Ta se je penil, srdil in zopet slikal življenje kot paša. Bil je to krvolok prve vrste, ali nekako bolj podvržen bojazljivosti kot junaštvu. Njega je silila slavočelnost do krutih dejanj.

„Zakaj se je razsrdil ljubljene prerokov?“ so silili Turki v Gliša.

„Pojdite k besu!“ je momljala ta. „Kaj vas briga! Vstaši koljejo njegove ljudi, ve mrcine pa se še bojite teh vstašev!“

„Prav praviš,“ reče nek glas iz tolpe. „Pa ti nisi nič boljši! Zaslužiš, da te obesijo na prvo drevo, ker prodajaš svoje!“

„Lažeš!“ se razvname Glišo. Med njim in Turki je vladala neka mržnja. Menda zato, ker je beg čislal gjaura bolj od lastnih ljudi. In da je Glišo gjaur, so vedeli vsi. „Lažeš!“ je ponovil. „Jaz delam in služim našemu begu, katerega naj Alah še ohrani dolgo!“

Nekateri so pritrdjevali z glavami.

„Za plačilo te pa natakne na kol, kakor ti je odmerjeno že davno!“

Pred kratkim je kupoval pek Ornig pingavsko bike po Gornjem Štajerskem. Ker mu slavna c. kr. kmetijska družba ni mogla dati bikov brezplačno, ampak jih daje vedno le za polovično ceno, rekel je pek Ornig, da bo šel na Hrvaško po „buše“.

Srečni ptujski okraj, ki imaš za načelnika takega učenjaka v živinoreji. Zato pa le pri prihodnjih volitvah volimo zopet vsi peka Orniga načelnikom okr. zastopa. — Mogoče bo do takrat že nekaj več znal.

Perlek.

Razne novice.

* Osebnost. Prevzvišeni knezoškof dr. Michael Napotnik so se odpeljali v ponedeljek dne 19. t. m. popoldne k škofovskim posvetovanjem na Dunaj.

* Iz šole. Na dekliški meščanski šoli v Celju se je ustanovil nadaljevalni tečaj. Na mariborski meščanski šoli je nastavljen učitelj Mat. Krenmayr iz Šteyr na Nižje Avstrijskem. Prestavljen je: učitelj Franc Jamšek iz Vidma kot nadučitelj v Rajhenburg in učiteljica Alojzija Sartory iz Güssa na Gornjem Štajerskem v Mariboru.

* K stoletnici pesnika Stanka Vraza. L. 1910. poteče 100 let, kar se je rodil v Cerovcu pri Ljutomeru slavni pesnik Stanko Vraz, ki lepo predstavlja zvezo med slovenskim in hrvaškim narodom. K proslavi 100letnice se že pripravlja zagrebška Jugoslovanska akademija in Matica Slovenska. Tudi Štajerci ne smemo pri tem zaostati, zato je odbor „Zgodovinskega društva“ v svoji seji 1. febr. 1906 sklenil, začeti potrebne priprave. Da se izdajo vsa pisma Vrazova, naj rodoljubi, ki jih morda imajo v rokah, ista dajo na razpolago „Zg. društvu“. Enako naj sporoče svoje spomine odboru oni, ki so z Vrazom osebno občevali. V odsek za priprave so izvoljeni p. n. gg.: dr. M. Murko, dr. Fr. Plešič, dr. Fr. Kovačič, G. Majcen, A. Kosi.

* Na braniku. Na zaupnem shodu dne 19. t. m. v Mariboru zbrani katoliški mošje so soglasno sklenili: 1. Iz cele Spodnje Štajerske zbrani katoliški mošje obsojajo strastno gonjo takozvanih svobodomiselnih strank proti katoliškim naukom o nerazdružnosti sv. zakona ter pozivljajo vse politične organizacije na Spod. Štajerskem in vse ljudstvo, naj od sedanjih poslancev in od kandidatov pri bodočih volitvah odločno zahtevajo, da se obvežejo varovati soglasje zakonodaje v katoliški državi z nauki cerkve; 2. Istotako izrekajo svoje ogorčenje proti delovanju društva „Svobodna šola“ (Frei Schule).

* Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Klub 30 K; makoljska posojilnica 50 K; Lendovšek, župnik 10 K, Koser Franc. v Juršpceh 2 K; Lončarič, kaplan 5 K, dr. Jurtela 14 K, Stermšek, kaplan 4 K, mariborski Slovenci, vračajoč se od dr. Čnečkovskega pogreba 4 K, Hajšek, kanonik 20 K, Voh, kanonik 20 K, L. C. posestnica od Sv. Marjete ob P. za kruh sv. Antona 5 K, Janežič Rudolf,

špirtual 5 K, dr. Schmirmann 10 K, neimenovana na na Slatini 2 K, po dr. Rosini Mačič Al. na Slemenju, ker je Urban Bl. odstopil od kazenskega postopka proti njemu 20 K, gostje na gostiji Matije in Franc. Makoter na Cvenu 8 K, za kruh sv. Antona iz Ljutomer 1 K, gostje na srebrni gostiji Jožefa in Alojzije Roškar in njunega sina Andreja z Marijo Pavličič na Moti 8 K. Lasbaber iz Negove dve vreči krompirja. Stotero „B g plati!“ Prosimo pa še nadaljne podpore!

Mariborski okraj.

m Poučna predavanja za kmete in delavce v Mariboru. V nedeljo, dne 25. t. m. bo zopet predavanje v prostorih „Bralnega in pevskega društva Maribor“. Predaval bo g. notarski koncipijent Marinček: O oporoki (nadaljevanje) in g. dr. Poljanec: O pljučih in dihanju. Začetek je ob 10. uri dopoldne.

m Poučno predavanje v Mariboru. Za to predavanje se kaže vedno več zanimanja med kmeti in delavci, kajti zadnjikrat je bil obisk prav dovoljen. To je veselo znamenje. G. ekonom Robič je zanimivo predaval o vtisih, katero je dobil na potovanju po Nemškem, g. dr. Dimnik pa o motenju posestva. Pri zadnji točki se je vnel živahen razgovor. Stavila so se različna vprašanja na g. predavatelja. Pripomnimo še enkrat, da so predavanja popolnoma brezplačna in so vsakemu pristopna.

m Mariborske porotne obravnave. Pri Sv. Martinu pri Vurberku je, kakor smo tačasno poročali, hotel 23letni Franc Pečar, svojega očima Janeza Majhen umoriti. Zvabil ga je v klet in vstrelil večkrat iz samokresa na njega. K sreči ga je samo ranil. Dne 19. t. m. je Pečar stal pred porotniki, ki so ga spoznali krivim poskušenežem umora in je bil obsojen na tri in pol leta težke ječe. — Dne 20. t. m. sta bila obsojena Anton Kovačič in Andrej Vouk zaradi uboja. Prvi je dobil štiri leta, drugi 18 mesecev težke ječe.

m Mariborske novice. Pustni večer priredi „Bralno in pevsko društvo Maribor“ na pustni torek dne 27. t. m. v mali dvorani „Narodnega doma“. — V Mariboru se namerava ustanoviti rešilna zdravniška postaja.

m Sv. Križ pri Mariboru. Veselo je bilo v nedeljo popoldne, dne 18. febr. pri Sv. Križu nad Mariborom, ko se je tako sijajno vršil občni zbor tukajšnjega bralnega društva. Lepo število domačinov, gospodarjev in zlasti naše mladine obojega spola, je prisostvovalo zanimivemu zborovanju — veselo znamenje, da že tudi tu v bližini jezikovne meje ljudstvo narodno čuti in misli. Z očividnim zanimanjem so navzoči sledili govoru domačega g. župnika o pomenu in važnosti bralnih društev. Govornik je povdarjal veliko imenitnost bralnih društev zlasti v dvojnem oziru: glede na splošno — posebno pa še na strokovno izobrazbo svojih udov, tako da naj bo bralno društvo v župniji nekaka nadaljevalna šola; in glede na organizacijo naše mladine obojega spola. Izobraževalna društva, ki v tem dvojnem oziru ne store svoje dolžnosti, svoje vzvišene

Tolpa se je zakrohotala.

„Kaj meni, prijatelj gjaur,“ reče nekdo smeje, „ali zapišemo na kožo Slaviše zmago, ali je on zapiše nam?“

„Bolje bo, če jo zapiše vam,“ se obregne Glišo.

„Kaj pravi?“ so se začeli klicati iz tolpe.

„Na kol ž njim!“ so zaklicali drugi. — — —

Drugi dan je šel Osvinbeg naprej, moril in požgal. Glišo mu je kazal pot v gorovje, ki jih je jelo objemati. Naletavali so na begunce, se spuščali v poboje in jih razganjali ter šli dalje. Minul je dan in napočilo je že večer, kar mu javi straža, da je opazilo večjo trumo ljudi, moških, žensk in otrok. Gotovo so begunci, kakor je opaziti si kuhajo večerjo.

„Alah, Alah,“ so jeli klicati Mohamedanci.

Osvinbeg je odposlal takoj ljudi, da jih vjamejo.

VII.

Vjeruša je moral najprej poizvedeti, kje je in v katero stran naj se obrne, da dospe do svojih in ne zaide med preganjalce. Junaški stavec je bil vendarle zbezan. Voditi za nos lopove, jim tako spretno odvzeti plen, to je bilo bolj naključje, kakor sreča. Mnogo je pri tem seveda storil njegov humor. Stavec, znan okrog po teh gozdovih in gorovju, se vsled naglega in močnega bega ni mogel domisliti, kje je. Vse se mu je zdelo nekam neznano. Šel je naprej, kamor ga je gnal nagon in se skrival za drevjem in obraščenimi skalami.

Na vzhodu se je jelo svitati. Noč je bežala pred zmagujočo svetlobo. Priplavalo je mlado jutro. Solnce je vzplavalo in razkošno razsipalo rdečkaste žarke po listju dreves in travi. Pomikalo se je vedno višje in podilo meglo iz globel in dolin in se razlilo v blede svetlobe. Zrak je bil prijeten pljučem, katera so ga hrepeneč vsrkavala v se.

„Ne morem dalje! Ali ni nikjer kakšnega zavetja, da bi počila,“ je rekla Kosenka. Sirota ni spala nič in povrh se zbežnost in strah. Potem pa mučen beg. Vse to je vzelo moči rahlemu bitju. Pa tudi Vjeruša, dasi vaje nočnih pohodov, se je čutil nekam utrujenega. Momljala je sicer nekaj o rahločutnosti ženske. Ko ga pa Kosenka zopet zaprosi, naj dovoli malo počitka in videl njene vlažne oči in blede obrazek, je poiskal gost grm za skalo in sedel. Uveril se je prej na svoje oči o varnosti in videvši, da je vse mirno, se mu je zjasnilo nagubano čelo. Vel je rahel vetrič. Vjeruša je jel globoko dihati.

„Tfu... izkusil sem že mnogo, ali kaj takega še nikoli. Da bi bežal z mladim dekletom kedaj, bi ne verjel in če bi mi tudi ciganka petkrat vrgla karte. To pristojna mladim dečkom... tfu! — Hé! Izpihal sem te Holubanu, kakor bi potresel kapljico z veje. In če dobe starega Vjeruša z lepo Kosenko prej, kakor bi se zgodilo pri mladem Žarku, naj se takoj spremenim v volka, ti pa v lisico. — Kaj praviš, podlasica?“

(Dalje sledi.)